

Tikra tiesa apie šilumos kainas be politikos

Vertinant UAB „Raseinių šilumos tinklai“ pateikiamą statistiką, kuri buvo pristatyta š. m. kovą Raseinių rajono savivaldybės tarybos posėdyje, matome, kad Savivaldybės pasirinkta šilumos gamybos technologijų atnaujinimo programa, orientuota į biokuro naudojimą, davė lauktų rezultatų.

Mažesnė kaina, daugiau darbo vietų

2000-2005 metų laikotarpiu, iki technologijų atnaujinimo, mūsų rajone šilumos kaina buvo per 40 proc. didesnė už vidutinišką šilumos kainą Lietuvoje, o įmonė tuo metu buvo brangiausiai šilumą tiekiančių įmonių penketuke. 2014 metais baigtos įgyvendinti svarbiausios investicijos ir jau 2015 metais šilumos kaina, lyginant su Lietuvos vidurkiu, buvo beveik 11 proc. mažesnė. Tuo metu pagal šilumos kainos dydį mūsų rajonas persikėlė į žemiausių kainų penkioliktuoką. Be šios tiesioginės naudos biokuro naudojimo išplėtimas rajone davė ir kitą labai teigiamą rezultatą. Paskaičiuota, kad biokuro kiekis, kurį 2015 metais UAB „Raseinių šilumos tinklai“ sunaudojo šilumos gamybai, sudarė sąlygas įkurti apie 50 darbo vietų biokuro gamybos versle. Niekas nepaneigs, kad naujos darbo vietos rajone – labai aktualu.

Kas lemia kainą?

Nuolat klausiami, kodėl įmonė pagal šilumos kainą respublikoje nepasiekia 1–5 vietos? Tokį rezultatą būtų galima pasiekti, jei Savivaldybė iš savo biudžeto kompensuotų mokyklų ir darželių mažų katilinių nuostolius taip, kaip buvo daroma anksčiau. Antra sąlyga – atsirastų rajone biokuro gamintojų konkurencija ir įmonė galėtų nupirkti biokurą biržoje už mažiausią kainą.

2015-2016 metų šildymo sezono pradžioje šilumos tinklams buvo perduotos dar 5 mažosios katilinės, dabar iš viso tokių mažųjų katilinių įmonė eksploatuoja net 15. Dviejose iš jų – Viduklės Simono Stanevičiaus ir Nemaškčių Martyno Mažvydo gimnazijų katilinėse – buvo naudojamas skystas krosninis kuras, dviejose – pjuvenos, o likusiose – granulės. Todėl atsisakius brangaus ir taršaus mazuto didžiosiose katilinėse, išaugo granulių ir dyzelino, kurie net 2,5 – 3 kartus brangesni už medžio skiedras, naudojamus mažosiose katilinėse. Tai pagrindinės priežastys, dėl kurių

nuostoliai šiose katilinėse išaugo iki 62,9 tūkst. eurų.

Kitas faktorius, turinti neigiamą įtaką šilumos kainai – tai biokuro kainų skirtumai Lietuvos regionuose. Iki biokuro biržos įvedimo pagal dvišales sutartis įmonė nusipirkdavo biokuro už 5–15 proc. mažesnę, nei vidutinę Lietuvoje, kainą. Dabar per biržą įmonė perka biokurą už vidutinę ir kiek didesnę nei vidutinę kainą.

Pagal energijos išteklių biržos „Baltpool“ pateikiamą informaciją, palyginus 2015-2016 metų žiemos laikotarpį su 2014-2015 m., mūsų regione biokuro kaina sumažėjo tik 12,29 proc., kai Šiaulių apskrityje mažėjo 19,29 proc., Panevėžio – 18,43 proc. Jei įmonė turėtų galimybę pirkti kurą už mažiausią kainą ir būtų pilnai kompensuojami nuostoliai mokyklų katilinėse, šilumos kaina orientuotųsi į mažiausių kainų penketuką.

Nuo praėjusių metų vidurio įmonei užkrauta dar viena našta – 4 kartus pabrango pelenų utilizavimo išlaidos regioniniame sąvartyne. Kartu su biokuro energetinės vertės, radioaktyvumo tyrimų ir svėrimo išlaidomis įmonės kaštai šioms veikloms sudarys apie 30 tūkst. eurų. Tai naujos, anksčiau nebuvusios išlaidos, atsiradusios dėl institucinių reikalavimų, kurių įmonė negali reguliuoti.

Reikia vertinti objektyviai

Spaudoje akcentuojamas išaugęs įmonės nuostolingumas, tačiau neanalizuojamos priežastys.

Jei objektyviai vertintume 26 proc. išaugusius dėl naujų technologijų įvedimo į eksploataciją amortizacinius atskaitymus bei mokyklų katilinėse patirtus jau anksčiau minėtus nuostolius, 2015 metų nuostolingumas būtų 2014 metų lygio. Jei šilumos gamybos lygis būtų tokio planinio lygio, kokį nustatė Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, įmonė būtų gavusi papildomai 255,1 tūkst. eurų pardavimo pajamų ir finansinis rezultatas nebūtų neigiamas. Tam teigiamos įtakos turėjo beveik 5 proc. sumažinta šilumos per-

davimo savikaina bei padidėjęs naujų vartotojų skaičius. Sumažėjo 42,3 tūkst. eurų ir vartotojų skolos.

Dėl klimatinės sąlygų pastaraisiais metais įmonė susidurdama su nuolatiniu šilumos gamybos mažėjimu ir toliau planuoja efektyvumą didinančias priemones. Planuojama dar šiais metais pastatyti kondensacinį ekonomizerį, sumažinti personalo išlaidas. Atlikus technologines pertvarkas, pernai įmonėje sumažinta 11 etatų, o šiais metais trys – vienas administracijoje ir du gamyboje. Analizuojamos kitos galimybės.

Atsakant į laikraščio „Naujas rytas“ 2016 m. balandžio 29 d. publikacijoje teikiamus skaičiavimus ir daromas išvadas reikia pažymėti, kad jos yra nekorektiškos, nes, kaip jau buvo minėta, įmonė laikraš-

tyje analizuojamu laikotarpiu pirko biokurą už mažesnę, nei vidutiniškai tuo metu Lietuvoje vyravo, kainą. Vertinant 2014 ir 2015 metų biokuro įsigijimo kainas reikia pažymėti, kad jos praėjusiais metais sumažėjo ne 40 proc., o tik 17,36 proc., nes, kaip jau buvo minėta, dėl biokuro biržos įtakos įmonė

kad būtent dėl įvykdytų projektų įmonei pavyko padidinti veiklos efektyvumą – kaip jau buvo minėta, šilumos perdavimo savikaina sumažėjo 4,7 proc. Žvelgiant į sąnaudas reikėtų vertinti, kokią naudą jos duoda bendriems rezultatams. Jei įmonėje nebūtų įvykdyta biokuro deginimo bei trasų at-

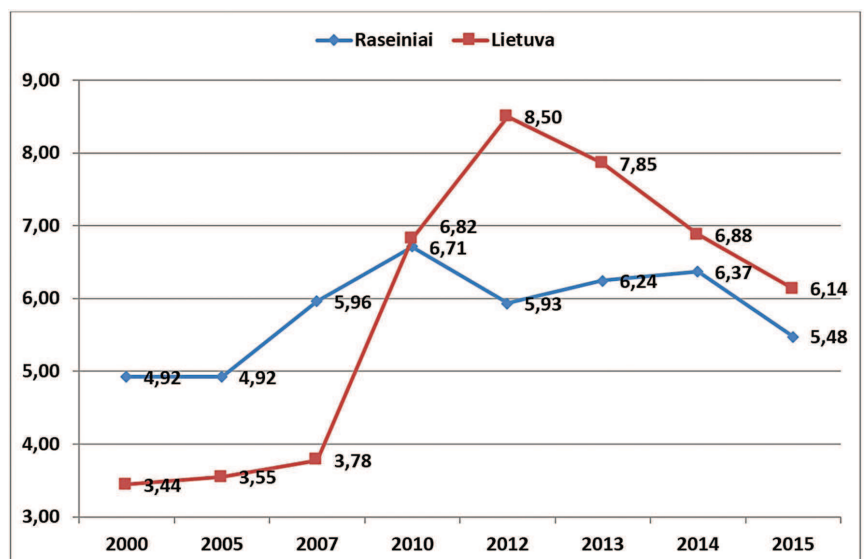
Jei įmonė turėtų galimybę pirkti kurą už mažiausią kainą ir būtų pilnai kompensuojami nuostoliai mokyklų katilinėse, šilumos kaina orientuotųsi į mažiausių kainų penketuką

patenka į vidutinių ar net brangesnių biokuro kainų lygį. O tai nulemia ir ateityje šilumos kainą.

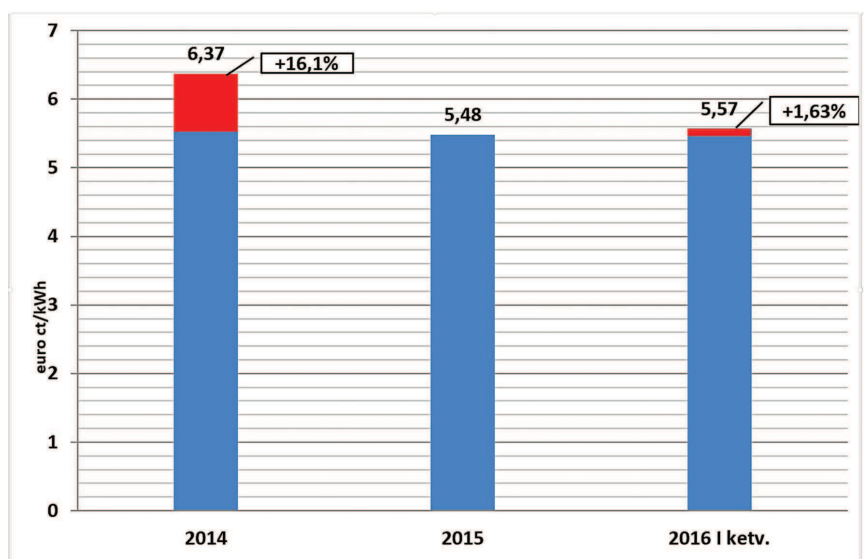
Kalbant apie įmonės darbo užmokesčio ir projektų administravimo išlaidų įtaką ekonominiams finansiniams rezultatams būtina atsižvelgti į tai,

naujinimo programa, o šilumai gaminti ir toliau būtų naudojamas mazutas, tai šilumos kaina rajone būtų išlikusi tarp aukščiausių Lietuvoje.

UAB „Raseinių šilumos tinklai“ administracija

Vidutinė šilumos kaina Lietuvoje ir Raseinių rajone 2000 – 2015 m., euro ct/kWh su 9 proc. PVM

Įmonės 2014 – 2015 metų ir 2016 metų I ketvirčio šilumos kainų dinamika, euro ct/kWh su 9 proc. PVM